

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-12523

Chișinău

29 noiembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 25 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra acestuia, semnate la Chișinău la 22 noiembrie 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 931 din 29 noiembrie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentelor (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare și Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire (în limba română – 8 file, în limba engleză – 8 file);
4. Argumentarea oportunității ratificării Amendamentelor (14 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (11 file);
6. Tabelul de sinteză (19 file).

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	427
29	11 2023
Ora	

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. Z. Gurău
Tel: 250-482

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 931

din 29 noiembrie 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra acestuia, semnate la Chișinău la 22 noiembrie 2023

În temeiul art. 25 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 397-399, art. 704), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra acestuia, semnate la Chișinău la 22 noiembrie 2023.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Ministrul finanțelor

DORIN RECEAN

Vladimir BOLEA

Petru Rotaru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru ratificarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra acestuia, semnate la Chișinău la 22 noiembrie 2023

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Amendamentul nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, și Amendamentul nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra acestuia, semnate la Chișinău la 22 noiembrie 2023.

Art. 2. – Guvernul și alte instituții ale statului vor întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Amendamentelor menționate.

Art. 3. – Ministerul Finanțelor va notifica Băncii Europene de Investiții ratificarea Amendamentelor nominalizate.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

**Argumentarea oportunității ratificării
Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca
Europeană de Investiții semnat la Chișinău la 31 iulie 2014 și a Amendamentului nr.4 la
Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului
„Livada Moldovei”**

A. Descrierea Contractului de împrumut de stat extern

1. Informații generale

Contractului de Finanțare FI N° 83.887 (MD) Serapis N° 2014-0041 „Livada Moldovei” a fost semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) în valoare de 120,00 mil. Euro la data la 31 iulie 2014 cu scopul major de a facilita accesul beneficiarilor potențiali din sectorul horticola al Republicii Moldova la resursele financiare oferite de BEI.

Proiectul „Livada Moldovei” a fost elaborat și impus de imperativul situației actuale în care se află Republica Moldova la capitolul implementarea Programului de Dezvoltare a Horticulturii pentru anii 2013-2020 și întru realizarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr.409 din 04.06.2014.

Totodată, actualmente Proiectul „Livada Moldovei” este o verigă importantă în realizarea proiectului **Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2023-2030 (864/MAIA/2022)** și implementarea eficientă a Hotărârii Guvernului RM cu privire la aprobarea **Strategiei securității alimentare a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030** (nr. 775, 9 noiembrie 2022, publicată în Monitorul oficial nr. 5-8 din 13 ianuarie 2023).

Instituțiile implicate în implementarea și valorificarea resurselor creditului prin Proiectul „Livada Moldovei” sunt: Instituția Publică “Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicola”, Ministerul Finanțelor (MF) în calitate de Împrumutat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a RM (MAIA) în calitate de Promotor al Proiectului și Instituția Publică “Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (OGPAE)” pentru implementarea și valorificarea resurselor creditului prin Proiectul „Livada Moldovei”.

La data de 25.05.2016: A fost emisă decizia BEI „No-objection” pe MO a Proiectului “Livada Moldovei” și aprobate Manualele operaționale pentru proiectul dat. La data de 27.05.2016: A fost emisă de BEI „Declarația cu privire la efectivitatea (intrarea în vigoare) Proiectului Livada Moldovei”. Lansarea Oficială a Proiectului “Livada Moldovei” a avut loc la data de 13 iulie 2016.

Amendamentul nr. 5 la Contractul de finanțare, inclusiv Amendamentul nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare sus-citat, reprezintă un Acord interstatal, bilateral, în formă scrisă, și are în structură un șir de articole care reglementează partea ce ține de extinderea activităților eligibile în cadrul Proiectului “Livada Moldovei” și extinderea termenului de debursare a resurselor financiare disponibile și a altor termeni relevanți care reiese din extinderea termenului de debursare a creditului BEI, cum sunt termenul de implementare și raportare finală a Proiectului.

La data de 08.11.2023 Guvernul RM a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 872 din 08.11.2023 cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare FI N° 83.887 (MD) Serapis N° 2014-0041 „Livada Moldovei” semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr.4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare.

2. Informații privind conținutul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare, inclusiv Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare FI N° 83.887 (MD) Serapis Nr 2014-0041

Prin proiectul nominalizat se dorește atingerea unor obiective aferente unui sector alineat la rigorile Uniunii Europene, sector ce va fi capabil să concureze pe plan internațional prin promovarea și extinderea exporturilor, prin facilitarea liberei circulații a produselor moldovenești și asigurarea protecției indicațiilor geografice.

Prin semnarea amendamentelor sus menționate se urmărește redresarea structurală a întregului lanț valoric al sectorului agroalimentar al RM, prin atingerea următoarelor obiective:

1. Dezvoltarea întregului lanț valoric al ramurii horticole, viticole, zootehnice, acvacultură și producției piscicole autohtone, turism, apicultură, sectorul de culturi cerealiere și alte ramuri a sectorului agroalimentar a RM;
2. Îmbunătățirea calității produselor horticole proaspete și prelucrate, de la pepiniere până la ambalarea finală și expedierea produselor;
3. Reducerea pierderilor de-a lungul lanțului valoric al sectorului agroalimentar prin asigurarea unui mediu sigur și fiabil pentru produse;
4. Diversificarea piețelor de export ale țării prin asigurarea faptului că cantități mari de produse de calitate consistentă sunt puse la dispoziția clienților;
5. Sporirea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare amplă, îmbunătățirea calității vieții și a condițiilor de muncă în mediul rural, precum și crearea sinergiei între activitățile agroalimentare și mediul rural.

Reieșind din creșterea semnificativă a cererii de finanțare din sursele Proiectului "Livada Moldovei" din partea sectorului, complexitatea proiectelor investiționale din domeniul educației și cercetării, care sunt în proces de implementare, dar și necesitatea finanțării și realizării investițiilor în reziliența climatică, eficientizarea energetică și producere energiei regenerabile, cât și finanțarea altor segmente vulnerabile ale sectorului agroalimentar, cum sunt zootehnia, acvacultura, și a sectorului de culturi cerealiere, au fost negociate și semnate următoarele modificări la Contractul de Finanțare semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare, după cum urmează:

I. Amendament nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041 "Livada Moldovei":

1. În Secțiunea „Interpretări și definiții” (definition section of the Finance Contract) definiția „Final availability date”, în scopul extinderii termenului final de tragere a resurselor din împrumutul acordat de BEI, termenul final de tragere a resurselor de la BEI se modifică la 27 Mai 2025;
2. Articolul 1.10 A „Submission of Sub-Projects” din Contractul de finanțare se elimină în întregime și în locul acestuia se introduce următorul articol 1.10 A:

“Între data prezentului Contract și 31 iulie 2026 „Perioada de alocare” (Allocation Period), Împrumutul va transmite spre aprobare Băncii una sau mai multe cereri de alocare pregătite de aceasta (fiecare, o „Cerere de alocare”). Sub-proiectele vor fi eligibile pentru finanțare prin împrumut de la Bancă în conformitate cu prezentul Contract și cu criteriile Băncii, astfel cum sunt stabilite din când în când, în conformitate cu politicile în vigoare ale Băncii și așa cum se specifică periodic în Scrisoarea de Însoțire (Side Letter). Asemenea criterii vor fi supuse revizuirii pe baza parametrilor aplicații de către Bancă tipului de Sub-Proiect în cauză, cu condiția ca o astfel de revizuire să poată avea loc numai în ceea ce privește fondurile care urmează să fie alocate.

Toate investițiile din cadrul Sub-proiectelor vor fi realizate în sectorul horticultură, în principal (dar fără limitare) pentru livezi, vii, infrastructură post-recoltare, procesare și industrii conexe, în scopul producerii de fructe, nuci, fructe de pădure, legume de calitate. și produse prelucrate, laboratoare, educație, formare și dezvoltare a securității alimentare.

Pentru a răspunde cererii de finanțare în alte sub-sectoare ale agriculturii și producției alimentare, până la 30% din valoarea împrumutului este eligibilă pentru a fi alocată întregului lanț valoric al agriculturii. Împrumutul trebuie să fie, spre satisfacția Băncii, distribuit beneficiarilor finali și pentru sub-proiecte în conformitate cu următorul tabel:

	Condiționalități conform modificărilor
pentru investițiile în infrastructura de post-recoltare, inclusiv instalații de pre-răcire la fermă, transportare la rece, unități de răcire, unități de	Până la 60% (șaizeci de procente) din suma împrumutului;

sortare și calibrare și platforme de comercializare, inclusiv agroturism	
pentru plantarea, replantarea și/sau restructurarea plantațiilor horticole (livezi de fructe, nuci și pomușoare, viilor, plantațiilor de plante etero-oleaginoase, legume, leguminoase, plante și arbuști decorativi inclusiv a serelor, solarelor, etc	Până la 35% (treizeci și cinci de procente) din suma împrumutului;
Pentru vinificație și viticultură	Până la 25% (douăzeci și cinci de procente) din suma împrumutului;
pentru fabricile de procesare și industriile conexe	Până la 20% (douăzeci de procente) din suma împrumutului;
pentru laboratoare, educație, formare și dezvoltarea securității alimentelor	minimum 5%, dar nu mai mult de 15% (cincisprezece procente sau 18 mil. euro) din suma împrumutului;
pentru întregul lanț valoric al agriculturii	Până la 30% (treizeci de procente) din suma împrumutului;

3. **Articolul 1.11 „Suma alocărilor” (Amount of Allocation)** din Contractul de finanțare va fi modificat prin eliminarea clauzelor (c) și (d).
4. **Articolul 1.13 „Nealocarea” (Failure to Allocate)** se modifică după cum urmează:
 “În cazul în care Împrumutatul, după ce a primit o plată în temeiul prezentului Contract, nu debursează suma primită Beneficiarului Final relevant prin Acordul de Împrumut relevant în termen de 6 (șase) luni de la primirea Scrisorii de alocare relevantă pentru fiecare Sub-finanțare, va informa imediat Banca despre aceasta. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor din sectorul public, pentru care Împrumutatul va avansa fondurile plătite în termen de 6 (șase) luni de la încheierea Perioadei de Alocare.
 Banca, în consultare cu Împrumutatul, poate fi de acord cu o prelungire a termenului de mai sus sau poate solicita, printr-o notificare către Împrumutat, rambursarea sumei neavansate către Beneficiarii finali în conformitate cu Articolul 4.03A(6) (Neexecutarea) de către Beneficiarul Final), sub rezerva dreptului Împrumutatului de a realoca în conformitate cu Articolul 1.12 (Realocare).”
5. **Anexa A.1 „Descrierea tehnică” (Technical Description)** este eliminată în întregime și în locul acesteia se inserează următorul Anexă A.1:

Scop, locație

Proiectul abordează deficiențele structurale din sectorul horticol din Moldova, cuprinzând aproape exclusiv întreprinderi mici și mijlocii, prin (a) dezvoltarea holistică a întregului lanț valoric horticol, (b) îmbunătățirea calității produselor proaspete și procesate de la pepinieră până la final. ambalarea și expedierea produselor, (c) reducerea pierderilor de-a lungul lanțului valoric horticol prin asigurarea unui mediu sigur și fiabil pentru produse și (d) diversificarea piețelor de export ale țării, asigurându-se că sunt puse la dispoziție cantități mari de produse de calitate consistentă. clienții și (e) dezvoltarea agroturismului legat de activitatea horticolă.

Produsele horticole includ toate produsele, brute sau prelucrate, care provin din activitatea horticolă. Aceasta include creșterea și producția de plante vii pentru hrană/hrană (de exemplu, fructe, fructe de pădure, legume, viță de vie, nuci și condimente), pentru amenajarea teritoriului și în scopuri ornamentale (de exemplu, pepinieră, plante ornamentale). Produsele din activitatea horticolă cuprind produse proaspete de consumator final, precum și produse care sunt presărate, feliate sau făcute piure, conservate (inclusiv distilare, congelate, conserve, uscate) sau utilizate pentru amenajarea teritoriului.

Pentru a răspunde cererii de finanțare în alte sub-sectoare ale agriculturii și producției alimentare, **până la 30% din valoarea împrumutului este eligibilă pentru a fi alocată întregului lanț valoric al agriculturii.** Sectoarele lanțului valoric al agriculturii cuprind toate activitățile economice din lanțul valoric, inclusiv

producția agricolă primară, producția din amonte și din aval, producția de bioenergie, protecția resurselor naturale, producția de resurse biologice regenerabile și transformarea acestora în alimente și furaje, produse pe bază de bio și bioenergie, precum și produse alimentare cu amănuntul/cu ridicata și servicii alimentare. Locația proiectului este Republica Moldova.

Descriere

Împrumutul va consta din trei ferestre:

-**Împrumuturi la termen** – în principal pentru dezvoltarea livezilor, podgoriilor și a pepinierei asociate, inclusiv a infrastructurii post-recoltare și a activităților de procesare, pentru dezvoltarea industriilor conexe, inclusiv a întregului sector al lanțului valoric al agriculturii, precum și pentru platformele regionale și centrale de tranzacționare;

-**Închiriere de instalații și echipamente (leasing)** - în principal pentru activitățile post-recoltare, inclusiv răcirea inițială la fermă, camioane frigorifice, unități de răcire și depozitare, echipamente de clasificare și sortare, echipamente de procesare - prin operatori locali independenți/necaptive din sectorul de leasing;

-**Investiții în infrastructură**, de ex. laboratoare de testare, controale fitosanitare și de calitate și furnizarea de capital uman, cuprinzând facilități de educație și formare.

6. Amendarea prevederilor paragrafului „Calendar”, Atașamentul A.1. „Descrierea Tehnică” (Technical Description), astfel: "Proiectul este de așteptat să fie implementat până la **31 ianuarie 2027**." The project is expected to be implemented by **31 January 2027** "Perioada de implementare" (the Implementation Period).
7. Amendarea clauzei prevăzute în Atașamentul A, „Informații despre proiect” (Project information), art. A.2.4 "Project Completion Report", prin extinderea perioadei de raportare finală privind implementare Proiectului la **31 Ianuarie 2027**;
8. Modificarea prevederilor Anexei A, „Informații despre proiect”, art. A.2 „Informații despre proiect care trebuie transmise Băncii și modalitatea de transmitere”, p. 5 „Informații necesare după 3 ani de la Raportul de Finalizare a Proiectului (Final Completion Report) prin prelungirea termenului la **31 ianuarie 2030**;

II. Amendament nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare, Side Letter (Ops/NC-4/2014-0041/LP/MJ/jf din 28.10.2014):

1. Secțiunea 1 "Objective of the loan" ,paragraful 2, a Scrisorii de Însoțire a Contractului de Finanțare se înlocuiește cu:
"Împrumutatul va reîmprumuta fonduri BEI Intermediarilor acceptabili Băncii care, la rândul lor, vor oferi împrumuturi sau servicii de leasing beneficiarilor finali eligibili din sectorul privat de-a lungul lanțului valoric horticol. O sumă totală de **până la 15%** din împrumutul BEI (**până la 18 de milioane EUR**) poate fi împrumutată direct de către Împrumutat beneficiarilor finali eligibili din sectorul public (de exemplu, universități, laboratoare etc.)."
2. Următoarele elemente din secțiunea 2.2.1 se elimină:
„(c) alocarea maximă cumulată pentru un Beneficiar Final care operează sau creează pepiniere, livezi și plantare, replantare și/sau restructurare nu poate depăși 1.000.000 EUR (un milion de euro);
(d) alocarea maximă cumulată pentru un Beneficiar Final (inclusiv toate investițiile aceluia Beneficiar Final în lanțul valoric) nu va depăși 5.000.000 EUR (cinci milioane de euro) în orice moment;”
3. Secțiunea 2.2.2 se înlocuiește cu:
„Costul total al fiecărui sub-proiect nu trebuie să depășească 25 000 000 EUR sau echivalentul acestuia în alte valute.
4. Tabelul din secțiunea 3.1"Objective of the loan" se înlocuiește cu următorul tabel:

	Condiționalități conform modificărilor la CF
--	--

pentru investițiile în infrastructura de post-recoltare, inclusiv instalații de pre-răcire la fermă, transportare la rece, unități de răcire, unități de sortare și calibrare și platforme de comercializare, inclusiv agroturism	Până la 60% (șaizeci de procente) din suma împrumutului;
pentru plantarea, replantarea și/sau restructurarea plantațiilor horticole (livezi de fructe, nuci și pomușoare, viilor, plantațiilor de plante etero-oleaginoase, legume, leguminoase, plante și arbuști decorativi inclusiv a serelor, solarelor, etc	Până la 35% (treizeci și cinci de procente) din suma împrumutului;
Pentru vinificație și viticultură	Până la 25% (douăzeci și cinci de procente) din suma împrumutului;
pentru fabricile de procesare și industriile conexe	Până la 20% (douăzeci de procente) din suma împrumutului;
pentru laboratoare, educație, formare și dezvoltarea securității alimentelor	minimum 5%, dar nu mai mult de 15% (cincisprezece procente sau 18 mil. euro) din suma împrumutului;
pentru întregul lanț valoric al agriculturii	Până la 30% (treizeci de procente) din suma împrumutului;

5. Alineatul „Praguri” din anexa 4 se înlocuiește cu:

„Pragurile sub care pot fi utilizate procedurile naționale sunt: 1.000.000 euro pentru lucrări, 200.000 euro pentru bunuri și servicii, cu excepția energiei electrice, gazelor, apei și transporturilor unde este de 400.000 euro și telecomunicațiilor unde este de 600.000 euro (toate excluzând Valoarea Adăugată). Impozit, TVA sau taxe directe echivalente). Pentru proiectele care depășesc aceste praguri, se va utiliza o procedură internațională de achiziție deschisă sau restrânsă, cu publicare în JOUE, cu excepția cazului în care serviciile BEI indică altfel.”

Actualmente, procedura de amendare, prelungire, modificare a acordurilor semnate cu BEI se face prin scrisori de amendament la contractul de finanțare.

B. Analiza de impact

1. Aspectul politic, cultural și social

Ratificare Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și concomitent a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare va contribui la consolidarea și dezvoltarea lanțului întreg valoric al sectorului agroalimentar al RM, va contribui la fortificarea parteneriatului economic și comercial între Părți și va contribui la diversificarea piețelor de desfacere a producției agricole, ca va contribui la reducerea riscului și dependenței economice de piețele istorice ale RM.

Sectorul Horticola al RM, constituie elementul structural pregnant pentru fortificarea complexului agroalimentar al RM. Este important de menționat efectul multiplicativ al acestui sector asupra altor sectoare ale economiei naționale pe toată lungimea lanțului valoric: furnizorii de materii prime și resurse pentru producătorii horticoli, agenții economici din segmentul post-recoltare și procesare, partenerii de producere a echipamentelor și utilaje agricole, ambalajului, partenerii aferenți lanțului de distribuție și comercializare a produselor horticole pe piața internă și pe cea de export. Agenții economici din sectorul horticola sunt o sursă generatoare de locuri de muncă și venituri în zonele rurale, astfel contribuind la incluziunea economică a populației și la reducerea nivelului de

sărăcie. Un rol important în restructurarea și modernizarea, digitalizarea și transformarea sectorului horticol îl are procesul de atragere a investițiilor pentru sectorul privat.

Astfel, ratificarea amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și concomitent a amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare nu contravine politicii interne și externe promovate de Republica Moldova.

Reieșind din specificul proiectului Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041 și amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare și importanța punerii acestuia în aplicare, proiectul nu implică aspecte politice. Toate părțile implicate în implementarea acestor două amendamente la contractul de finanțare sus menționat vor continua să joace un rol important în implementarea Proiectului "Livada Moldovei", inclusiv prin campania de diseminare a informațiilor cu privire la oportunitățile de finanțare pentru agenții economici din sectorul agroalimentar din RM, care joacă un rol și au un impact considerabil asupra mobilizării și integrării sociale și economice a cetățenilor, în special din zona rurală a RM.

Obiectivele strategice ale Proiectului derivă din/sunt aliniate la:

- i. Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030";
- ii. Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030;
- iii. Strategiei securității alimentare a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030

2. Aspectul economic și de mediu.

Ratificarea amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și concomitent a amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare nu contravine politicii economice și de mediu a Republicii Moldova. Proiectul amendamentelor menționate nu conține prevederi care ar avea repercusiuni negative asupra economiei și mediului Republicii Moldova.

Impactului economic al implementării Amendamentelor sus-menționate, se referă la contribuirea atingerii indicatorilor stabiliți în Strategia Națională de Dezvoltare 2030 pentru ODD1 – Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților economice, prin:

1. Creșterea fluxurilor comerciale și investiționale în sectorul agroalimentar al RM;
2. Creșterea competitivității afacerilor din sectorul agroalimentar al RM;
3. Creșterea calității producției agricole și productivității agricole;
4. Dezvoltarea lanțurilor de aprovizionare și logistică comercială a producției agricole;
5. Crearea locurilor de muncă în special în spațiul rural;
6. Revitalizarea sectorului de lapte și carne în Republica Moldova;
7. Facilitarea accesului la finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de abatorizare conform standardelor UE;
8. Etc.

Totodată, menționăm **avantajele economice competitive ale Proiectului Livada Moldovei:**

- ✓ Termenul cel mai mare oferit pentru creditare până la 10 ani.
- ✓ Cel mai mare plafon financiar disponibil pentru finanțarea agenților economici din sector de până la 5 mln euro pentru un beneficiar.
- ✓ Cea mai mare perioadă de grație oferită la împrumut de 4 ani.
- ✓ Termenul cel mai mare oferit pentru finanțarea activelor circulante pentru agenții economici din sector de 4 ani.
- ✓ Cea mai atractivă dobândă disponibilă pe piața RM la rata dobânzii fixă la creditarea în euro. În urma sondajului efectuat în anul 2023 asupra dobânzilor oferite de către Băncile Comerciale din resursele financiare locale ale Băncilor și prin intermediul altor resurse financiare externe, dobânda oferită prin

intermediul resurselor Proiectului Livada Moldovei s-a dovedit a fi cea mai avantajoasă la creditele acordate în valuta euro, iar la creditele acordate în MDL rata dobânzii este competitiv mai ieftină pentru segmentul IMM, nivelului acordat de către băncile comerciale locale din sursele proprii.

- ✓ Facilitățile fiscale oferite în cadrul proiectului acționează ca un catalizator al investițiilor și al creșterii economice durabile.
- ✓ Sunt eligibile investițiile pentru dezvoltarea întregului lanț valoric al sectorului horticol și vitivinicol.
- ✓ Suma debursărilor în sector s-a triplat în ultimii ani de implementare a Proiectului, ajungând la un plafon de 20-24 mln euro anual, ceea ce denota interesul sporit și avantajele confirmate ale resurselor Proiectului fata de alte resurse disponibile pe piața RM .
- ✓ Încrederea confirmată în resursele Proiectului Livada Moldovei din partea sectorului. În perioada ultimilor 3 ani se atestă o creștere a cererii din partea beneficiarilor actuali a Proiectului pentru finanțarea noilor proiecte de investiții prin Livada Moldovei, beneficiarii apelând pentru finanțare repetată, ceea ce demonstrează colaborarea de încredere și fructuoasă dintre părțile implicate, precum și atractivitatea surselor BEI.
- ✓ Acoperire națională a investițiilor în sectorul horticol.
- ✓ Oferirea diverselor instrumente financiare: Disponibilitatea finanțărilor în leasing a mașinilor și echipamentelor, Linia de Credit.
- ✓ Posibilitatea finanțării investițiilor în materialele circulante, atât de necesare pentru susținerea Beneficiarilor din Sectorul Horticol.
- ✓ Disponibilitatea finanțărilor investițiilor în bunuri second-hand.

Implementarea Amendamentelor sus-menționate la Contractul de Finanțare a Proiectului Livada Moldovei corespunde cu obiectivele strategice ale Republicii Moldova, și anume:

1) Se aliniază prevederilor Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2023-2030 prin contribuirea la dezvoltarea unui sector agroalimentar competitiv, centrat pe lanțurile valorice cu un potențial sporit, prietenos cu mediu ambiant și rezilient la schimbările climatice, care consolidează securitatea și siguranța alimentară și oferă bunăstare și condiții de trai mai bune în mediu rural, respectând cele 3 obiective generale: *OG1. Fortificarea potențialului sectorului agricol și promovarea practicilor agricole inteligente, durabile și reziliente la schimbările climatice. OG 2. Dezvoltarea infrastructurii post-recoltare, industriei alimentare și diversificarea piețelor de export. OG3. Susținerea dezvoltării socio-economice rurale durabile.*

2) Se aliniază prevederilor Strategiei Securității Alimentare RM 2023-2030, prin investiții în:

- a) producția de materii prime pentru industria alimentară (cultivarea în câmp protejat prin crearea serelor hidroponice, aeroponice, solare tehnologizate și robotizate, stimularea creșterea Germenilor din diverse plante;
- b) expansiunea industriei de procesare alimentară (finanțarea creării fermelor rurale de procesare la scară mică a producției horticole și stimularea investițiilor în logistica și marketingul modern);
- c) modernizarea proceselor tehnologice de procesare a producției agricole (echipamente și tehnologii cu inteligență artificială pentru hidratarea, uscarea, înghețarea, producerea alimentelor fermentate, producerea de pireuri, gemuri, marmelade, diverse conserve alimentare și producere produselor cu indicație de proveniență și a specialităților tradiționale);
- d) agroturismul rural (crearea agro pensiunilor în localități rurale);
- e) alte activități non-agricole în zonele rurale (sectorul conex al agriculturii: producerea de lăzi de lemn, lăzi de carton, ambalaj din hârtie și alt ambalaj ecologic din sticlă);
- f) management durabil al deșeurilor (Investiții în gestionarea deșeurilor agroalimentare, Colectarea separată și reciclarea deșeurilor, investiții în tehnologii moderne de compostare, de producere de biogaz pentru încălzire și produse pentru fertilizare, investiții în containere și recipiente specializate pentru deșeurile vegetale, deșeurile din ulciuri, deșeurilor și lemn și carton, hârtie, plastic, peliculă, etc);
- g) infrastructura de gestionare eficientă a apelor din mediul rural (construcția sistemelor septice de pre-epurare și epurare a apelor reziduale la vinării, agro pensiuni, hale de păstrare, procesare și ambalare a producției horticole, case de ambalare, logistică și marketing);
- h) optimizarea regimului de umiditate a solurilor prin aplicarea sistemelor de irigare la scară mică (echipament și sisteme de irigare, construcția bazinelor de acumulare a apelor pentru irigare, etc);

- i) organizarea anti erozională a terenului (crearea perdelelor forestiere, fâșii forestiere de protecție între plantații horticoale, etc);
- j) atenuarea fenomenului schimbărilor climatice prin valorificarea surselor de energie regenerabilă (echipament pentru producerea energiei eoliene, parcuri fotovoltaice, echipament pentru producerea energiei solare fotovoltaică, biomasa și combustibilul solid din reziduri agricole, reziduri lemnoase, etc);
- k) Agricultură ecologică (crearea fermelor ecologice de producerea legumelor și leguminoaselor, fermelor ecologice de creșterea a pomușoarelor, înființarea fermelor ecologice de păsări și iepuri, construcția sistemelor subterane și terestre de colectare apei de ploaie în agricultură și investiții în echipament modern de reutilizare a apelor colectate pluviale, construcția sistemelor septice de epurare și reutilizare a apelor din procesele tehnologice).

3) Se aliniază prevederilor Programului de activitate a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 februarie 2023, în special:

- a) majorarea influxului de investiții străine și locale în toate domeniile, inclusiv în industrie, IT, întreprinderi de prelucrare a producției agricole și în infrastructura post-recoltare;
- b) implementarea de politici de accelerare a tranziției la economia circulară și de adaptare a tuturor sectoarelor la efectele schimbărilor climatice, în vederea atingerii obiectivului neutralității emisiilor de dioxid de carbon până în 2030;
- c) implementarea principiilor de management integrat al resurselor naturale și al deșeurilor, dezvoltarea sistemului de monitorizare, control și de responsabilitate a utilizării resurselor;
- d) Susținerea eforturilor fermierilor pentru asigurarea lanțului valoric durabil prin dezvoltarea infrastructurii de post recoltare, de păstrare și procesare a producției agricole;
- e) Alinierea sectorului agroalimentar al Republicii Moldova la prevederile Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene prin armonizarea legislației naționale la normele comunitare și implementarea progresivă a acestora;
- f) Diversificarea piețelor pentru produsele autohtone și reducerea dependenței sectorului agricol moldovenesc de piețele tradiționale;

Toate activitățile Proiectului vor fi implementate în corespundere cu **Cadrul de management de mediu și social (CMMS)** și nicio prevedere a CMMS nu va fi modificată, suspendată, abrogată sau anulată fără acordul prealabil scris al Băncii.

Prevederile amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare relevă un șir de aspecte ce țin de impact de mediu:

1. Va îmbunătăți starea și resursele solului și a managementului terenurilor agricole prin finanțarea tehnologiilor moderne conservative de prelucrare a solului;
2. Va crește eficiența reciclării deșeurilor prin managementul eficient al deșeurilor de către beneficiarii Proiectului Livada Moldovei;
3. Va crește gradul de utilizare eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile;
4. Va crește gradul de eficiență și performanța energetică;
5. Valorificarea terenurilor slab productive datorită investițiilor în sisteme de irigare;
6. Va îmbunătăți și alte aspecte de mediu, cum sunt reutilizarea apelor pluviale, tratarea apelor și reutilizarea apelor, etc.

Obiectivele de dezvoltare a industriei agroalimentare a RM pentru perioada 2020-2030 în corespundere cu Strategia 2020-2030, vin în susținerea **argumentării ratificării Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare și Amendamentului nr.4 la Scrisoarea de Însoțire supra Contractului de finanțare a Proiectului Livada Moldovei**, precum:

- *Extinderea criteriilor de eligibilitate* a proiectului Livada Moldovei, de la sectorul horticol la întreg sectorul agroalimentar, negociate și aprobate de către finanțatorul (BEI), ceea ce va permite ca resursele BEI să fie

accesate de un număr larg de agenți economici din agricultură și va duce la implementarea mai rapidă și mai eficientă a proiectelor investiționale atât de imperiale și necesare dezvoltării sectorului și industriei agroalimentare ale RM;

- Sporirea potențialului de acces la piețe de desfacere externe;
- *Extinderea substanțială a volumului infrastructurii post-recoltare* prin asigurarea unui lanț continuu a frigului, ca factor-cheie pentru competitivitatea sectorului horticola;
- *Creșterea necesității imperative a investițiilor în procesul de procesare a producției agricole*, echipament de spălare, calibrare și sortare, linii de împachetare va permite producătorilor agricoli să vândă produse omogene pe piața internă și externă, precum și să acceseze piețe noi, inclusiv segmente noi pe piața internațională;
- *Producerea energiei regenerabile eco-friendly*, cum este energia eoliană (turbine eoliene) utilizată în sectorul horticola, energiei solare (colectoare solare, panouri fotovoltaice, etc.), producerea bioenergiei din biomasă solidă-materia primă generată de sectorul horticola (peleți și brichete din masă vegetală din ripcă de viță de vie, coji de nucă, etc);
- *Investiții orientate spre protecția mediului ambiant*, cum sunt dezvoltarea sistemelor de epurare a apelor, dezvoltarea și reabilitarea fișilor forestiere formate plantații nucifere, pomușoare, cireș amar, etc., în scop de protecție a terenurilor agricole;
- *Producerea furajului și șrotului din materia primă horticola* cum este cartoful, sfecla de zahăr, soia, inul, etc.;
- *Producerea pectinei din tescovina de măr* în scopuri alimentare utilizată în industria conservelor, la fabricarea de produse gelificate, marmeladei, gemurilor, etc.;
- *Producerea subproduselor vinicole*, cum sunt oțetul de vin, drojdie naturală din must de struguri, producerea pulberii din tescovină de struguri în scopuri farmaceutice;
- *Cultivarea inului în scopuri farmaceutice, alimentare, textile* (producerea fibrelor din tulpini (liberul), uleiului extras din semințe de cânepa și in, obținerea semințelor decojite din in, producerea fainii din semințe de in);
- *Producerea produselor vegane și raw vegane horticole*, cum sunt dulciuri, produse de patiserie din produsele horticola.
- Creșterea cererii și necesităților operatorilor din sectorul horticola în *finanțarea și realizarea investițiilor în reziliență climatică, eficientizarea energetică și producerea energiei regenerabile* (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, biomasă și biocombustibil), care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze;
- Creșterea volumului de producție de valoare înaltă, producerea unui volum mai mare și mai stabil de culturi omogene;
- *Formarea de parteneriate agricole productive* între operatorii agricoli, operatori de infrastructură post-recoltare, distribuitori-exportatori, companii de logistică, consolidând, astfel, puterea de negociere a sectorului horticola;
- *Creșterea efectului de multiplicare a dezvoltării horticulturii asupra altor sectoare* ale economiei naționale, împreună cu lanțul de aprovizionare – de la aprovizionarea cu materie primă și materiale, la activități post-recoltare, procesare, logistică și transportare a fructelor, nucilor, pomușoarelor și legumelor;
- *Reducerea continuă a ratei șomajului și sporirea ocupării forței de muncă* în zonele rurale datorită investițiilor realizate de fermierii locali prin Proiectul Livada Moldovei, și ca urmare ameliorarea depopulării satelor din Republica Moldova;
- *Crearea locurilor de muncă permanente*, necesare pentru menținerea operațiunilor pentru livezile intensive și super-intensive, sere, plantații de pomușoare, etc., și pentru o post-recoltare eficace și eficientă, marketing și vânzări;
- *Extinderea aplicării inovațiilor digitale tehnologice în agricultură*, digitalizarea activității fermierilor, prin investiții în biotehnologii, dronelor agricole, aplicații mobile pentru diagnosticare a solului, plantelor și a produselor agricole, senzori de umiditate, de temperatură și nutrienți ai solului, senzori de identificare a dăunătorilor, mini stații meteo și mașini agricole inteligente;

- *Promovarea și sporirea volumului de producție crescută prin utilizarea tehnologiilor de cultivare fără sol, în sere hidroponice, solare, datorită investițiilor în tehnologii moderne de creștere controlată a legumelor și verdețurilor (sere hidroponice, aeroponice, etc);*
- *O prioritate în dezvoltarea durabilă a sectorului horticola rămâne stimularea obținerii și producerii materialului săditor autohton cu categorii biologice și stare fitosanitară conform standardelor naționale, precum și modernizarea infrastructurii aferente priorității respective. Principalul beneficiar la implementarea acestor activități este instituția de cercetări științifice în domeniile viticulturii, pomiculturii, bio-tehnologiilor-Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare (ISPHTA), care urmează să implementeze un proiect de anvergură națională în valoare estimativă de ~ 4 mil. Euro pentru departamentul pomicol, pentru construcția unui Laborator complex de producere a materialului săditor pomicol liber de virus (virus-free);*
- *Modernizarea și dezvoltarea domeniului public educațional și de cercetare cu profil horticola. Complexitatea proiectelor investiționale care sunt în proces de implementare și care necesită o perioadă suplimentară de implementare de ~2-3 ani, prioritar pentru construcția centrelor metodico-didactice horticoale și dotarea acestora cu echipament de laborator. Elaborarea acestor proiecte a implicat un efort semnificativ din partea MAIA, a Unității de Implementare, a Beneficiarilor, precum și a Asistenței Tehnice a BEI prin oferirea de consultanță locală și internațională, precum și expertizare tehnică întru identificarea celor mai optime investiții pentru sector, cu un impact major în îmbunătățirea calității procesului de studii și de cercetare, prin aplicarea celor mai moderne și performante utilaje de laborator, astfel creând noi și competitive metodologii de instruire și cercetare, astfel contribuind la crearea unui sector horticola avansat, modern, bazat pe inovații;*
- *Modernizarea și dezvoltarea ramurii acvaculturii și restabilirea fondului genetic piscicola. Trecerea de la produsele piscicole de import la produsele autohtone și implementarea noilor tehnologii în acvacultură, folosirea rațională a bazinelor acvatice naturale și artificiale;*
- *Modernizarea sectorului zootehnic, prin dezvoltarea fermelor zootehnice atât la scară mică de către producătorii agricoli, inclusiv tinerii fermieri, cât și dezvoltarea întreprinderilor mari de producere, pentru înnoirea șeptelului de animale, prin investiții în construcția sau renovarea fermelor, dotarea cu echipamente moderne pentru colectarea, pre-răcirea, păstrarea și procesarea laptelui, pentru producerea derivatelor din lapte.*

Proiectul amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și concomitent proiectul amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare nu contravine politicii economice și de mediu a Republicii Moldova. Proiectul amendamentelor menționate nu conține prevederi care ar avea repercusiuni negative asupra economiei și mediului Republicii Moldova.

3. Aspectul normativ.

Proiectul amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și concomitent proiectul amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare este compatibil cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Carta ONU, și cu alte angajamente ale Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional, precum și cu legislația UE. Semnarea amendamentelor menționate nu necesită adoptarea unor acte normative noi sau modificarea celor existente.

Acestea a fost elaborate cu respectarea prevederilor legii 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat și Hotărârea Guvernului RM nr. 1136 din 2007 cu modificările ulterioare.

Semnarea amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare nu necesită adoptarea unor noi legi sau modificarea celor existente în vigoare.

4. Aspectul instituțional și organizatoric.

Implementarea prevederilor incluse în proiectul amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 și în proiectul amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare nu necesită înființarea unor instituții sau structuri noi naționale și internaționale sau modificarea celor existente. Proiectul Livada Moldovei este implementat de Unitatea Consolidată de Implementare și Monitorizare a Programului de Restructurare a Sectorului Vinicol (UCIMPRSVV), o structură instituită de Guvernul Republicii Moldova, este instituție publică, care operează pe lângă MAIA, cu scopul de a asigura implementarea eficientă a Proiectului și este responsabilă de implementarea generală a Proiectului, inclusiv gestiunea financiară a Proiectului, raportarea privind implementarea, monitorizarea implementării Proiectului.

În conformitate cu prevederile Contractului de finanțare sus-menționat, Republica Moldova, în calitate de beneficiar al împrumutului, "încredințează responsabilitatea generală pentru implementarea Proiectului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în calitate de Promotor al Proiectului Livada Moldovei, și, în acest scop, MAIA:

- (a) va asigura activitatea operațională a Proiectului Livada Moldovei și va acorda suport în implementarea generală a Proiectului;
- (b) va asigura măsurile organizatorice pentru buna desfășurare a activităților Proiectului Livada Moldovei;
- (c) va crea, gestiona și menține, pe toată durata implementării Proiectului, un Consiliu de observatori responsabil de supravegherea, coordonarea și oferirea îndrumărilor strategice în implementarea proiectului, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), Ministerului Finanțelor (MF), Cancelariei de Stat.

În vederea realizării prevederilor Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare, întocmit prin schimb de scrisori prin corespondență, nu este necesar înființarea structurilor noi sau modificarea celor existente.

5. Aspectul financiar.

Costurile Proiectului și sursele potențiale de finanțare pe perioada de extindere indicată în proiectul amendamentelor sus-menționate:

- Contribuția Guvernului RM, în conformitate cu prevederile Contractului de Finanțare (art. 6.08, art. 1.04A, lit.f);
- Creditul BEI debursat în baza Ofertei de debursate/acceptare semnată între BEI și Ministerul Finanțelor a RM în calitate de Împrumutat, în conformitate cu prevederile Contractului de Finanțare (art. 1.02 B, art. 1.02C). Costul resurselor împrumutate din creditul BEI este negociat la fiecare tranșă de debursare a ratei din creditul aprobat (cost agreat de comun acord între BEI și Ministerului Finanțelor a RM în calitate de Împrumutat al Proiectului Livada Moldovei);

Pentru perioada de extindere a Proiectului Livada Moldovei costurile operaționale ale Unității de implementare și monitorizare vor fi menținute la nivelul costurilor istorice aprobate prin CBTM (aprobate de comun acord cu MAIA în calitate de Promotor al Proiectului și Consiliul de Supraveghere al UCIMPRSVV).

Prin urmare, costurile operaționale pentru întreținerea UCIPRSVV urmează a fi planificate anual la etapa de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pentru anii 2024-2027, în scopul includerii finanțării necesare în strategia sectorială de cheltuieli, ce va fi prezentată Ministerului Finanțelor în conformitate cu calendarul bugetar.

6. Aspectul temporar.

Amendamentul nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 și amendamentul nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare, întocmit prin schimb de scrisori, prin corespondență, urmează a fi ratificat de către Parlamentul Republicii Moldova.

C. Rezultatul negocierilor

Întru susținerea inițierii negocierilor și aprobării semnării amendamentelor menționate la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei”, **Ministerul Finanțelor a RM a remis în adresa BEI demersul prin care își exprimă interesul pentru extinderea Proiectului Livada Moldovei și extinderea activităților economice eligibile pentru finanțare din sursele împrumutului BEI prin Proiectul Livada Moldovei.** Ministerul Finanțelor a purtat consultări preliminare cu Banca Europeană de Investiții pe marginea redacției și conținutului Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 și amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare. Consultările între Ministerul Finanțelor și BEI s-au desfășurat în limba engleză. În cadrul consultărilor au fost agreeate textul, conținutul și structura amendamentelor.

Modul de inițiere a negocierilor și aprobării semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 și amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare este prin corespondență în formă scrisă prin e-mail sau altă comunicare electronică între părțile Contractului de Finanțare, respectiv Ministerul Finanțelor și Banca Europeană de Investiții (art. 12.02 “ Forma de notificare”).

Limba în care s-au desfășurat negocierile este limba engleză, limba de referință a Contractului de Finanțare semnat inițial la 31 iulie 2014 între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții.

Textul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, a fost transmis de către partea Banca Europeană de Investiții, în vederea inițierii procedurilor interne privind semnarea acestuia la data de 20 iulie 2023:

- ✓ Proiectul amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014;
- ✓ Proiectul amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014.

Ministerul Finanțelor a remis către Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare scrisoarea prin care solicită demararea procedurii interne necesare încheierii acestor amendamente. (*scrisoarea nr. 11/2-6/36 din 26 iulie 2023*)

Negocierile asupra amendamentului au avut loc sub forma de schimb de scrisori, prin corespondență, în timpul negocierilor părțile au venit cu propuneri de ordin tehnic, care au fost luate în considerație și reflectate în versiunea finală a Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra

Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014.

Întrucât textul Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014, întocmit prin corespondență, nu a conținut diferențe de fond față de proiectul inițial al Amendamentelor menționate, la data de 08 noiembrie iunie 2023 a fost aprobată o singură Hotărâre de Guvern nr. 872 cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014.

Totodată, menționăm că întrucât semnarea acestora nu putea fi amânată (termenul de tragere a resurselor disponibile din împrumutul BEI a expirat la 27 mai 2023), conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1136/2007, a fost adoptată o singură Hotărâre de Guvern (nr. 872 din 08.11.2023) privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării proiectului Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare. Semnarea urgentă a acestor amendamente corespunde intereselor Republicii Moldova de a realiza cu succes Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2023-2030, Strategia Securității Alimentare RM 2023-2030, Programul de activitate a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28 din 16 februarie 2023, întrucât impactul economic al implementării Amendamentelor sus-menționate, se referă la contribuirea atingerii indicatorilor stabiliți în Strategia Națională de Dezvoltare 2030 pentru ODD1 – Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților economice.

Ca urmare a celor menționate, **adoptarea unei singure Hotărâri de Guvern nr. 872 din 08.11.2023 privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării proiectului Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare, întreține criteriile stabilite prin Hotărârea GRM nr. 1136/2007.**

Conform Hotărârii de Guvern nr. 872 din 08.11.2023 este împuternicit Domnul Petru Rotaru, ministru al finanțelor, pentru semnarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea implementării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014.

D. Analiza oportunității ratificării

Amendamentul nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentul nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare a fost semnat prin corespondență.

Din partea Republicii Moldova, Amendamentul nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentul nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare au fost semnate la Chișinău de către Domnul Petru Rotaru, ministru al finanțelor, la data de 22 noiembrie 2023.

Textul autentic al Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și al amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare, întocmit prin schimb de scrisori, prin corespondență, este în limba engleză.

Amendamentul nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentul nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare va intra în vigoare după ratificarea acestuia de către Parlament, la momentul confirmării de către Banca Europeană de Investiții a recepționării opiniei legale emisă de către Ministerul Justiției.

Reieșind din cele expuse, se consideră oportună ratificarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de Însoțire a Contractului de Finanțare, întocmit prin corespondență și schimb de scrisori, la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții pentru realizarea Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014.

Limba în care sunt prezentate de către BEI spre semnare amendamentele sus-menționate este limba engleză, limba de referință a Contractului de Finanțare semnat inițial la 31 iulie 2014 între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei”.

Modul de semnare a Amendamentului nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentului nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare (Side-Letter) este semnarea prin corespondență a acestora prin e-mail sau altă comunicare electronică.

Conform Proiectului Hotărârii de Guvern se împuternicește Domnul Petru Rotaru, ministru al finanțelor, pentru semnarea Amendamentului nr. 5 la Contractul de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții și a Amendamentului nr. 4 la Scrisoarea de însoțire asupra Contractului de finanțare în vederea realizării Proiectului „Livada Moldovei”, semnat la Chișinău la 31 iulie 2014.

Amendamentul nr. 5 la Contractul de Finanțare FI No 83.887 (MD) Serapis No 2014-0041, semnat între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) la 31.07.2014 în vederea realizării proiectului „Livada Moldovei” și amendamentul nr. 4 la Scrisoare de Însoțire a Contractului de Finanțare (Side-Letter) va intra în vigoare după notificarea reciprocă de către Părți privind îndeplinirea tuturor procedurilor interne necesare pentru intrarea acestuia în vigoare.

**Viceprim-ministru,
Ministru**

Digitally signed by Bolca Vladimir
Date: 2023.11.27 17:13:07 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vladimir BOLCA
